

29 Οκτωβρίου 1990

[ΣΑΒΒΙΑΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ/στές]

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσείων,

v.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΥ ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑ,

Εφεσίβλητου.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5211).

- Ο περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμος, 1971 (Ν. 5/71), όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 56/83 και 166/87, άρθρο 18 (5)* — Κατά πόσο δημιουργεί ένα έγκλημα, δυνάμενο να πραγματοποιηθεί με τρεις διαζευτικούς τρόπους (διεύθυνση, διδασκαλία, άλλη απασχόληση) ή τρία διαφορετικά εγκλήματα — Δημιουργεί τρία διαφορετικά εγκλήματα — Συμπερίληψη των σε μία κατηγορία δημιουργεί ακυρότητα για πολλαπλότητα. 5
- Ποινική Δικονομία — Πολλαπλότητα κατηγορίας — Βλ. Ο περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμος, 1971.
- Ποινική Δικονομία — Προσθήκη κατηγορίας στο τέλος της δίκης — Ο περί Ποινικής Δικονομίας Νόμος, Κεφ. 155, άρθρο 85 (4) — Μια από τις προϋποθέσεις εφαρμογής του για προσθήκη κατηγορίας στο τέλος της δίκης είναι να μην επηρεάζεται δυσμενώς από την προσθήκη στην υπεράσπισή του ο Κατηγορούμενος. 10
- Το Ανώτατο δικαστήριο δεν δέχθηκε την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα ότι το άρθρο 18 (5) του Ν. 5/71 δημιουργεί ένα μόνο αδίκημα. Ούτε και δέχθηκε ότι υπό τις περιστάσεις απεκλείετο ο δυσμενής επηρεασμός του εφεσιβλήτου από προσθήκη κατηγορίας για "διδασκαλία" σε ιδιωτικό φροντιστήριο. Έτσι η κατηγορία, που δεν περιλάμβανε κατηγορία για "διδασκαλία", σωστά απορρίφθηκε. Και δεν συντρέχει λόγος ανατροπής της αργήσεως του πρωτοδίκου Δικαστηρίου να προσθέσει κατηγορία για "διδασκαλία", ασκώντας την εξουσία του βάσει του άρθρου 85 (4) της Ποινικής Δικονομίας. 15
- Η Έφεση απορρίπτεται 20
- 25

* Το κείμενο του άρθρου έχει ως εξής: "Ουδείς δημόσιος εκπαιδευτικός ή δημόσιος υπάλληλος δύναται να διευθύνει ή διδάσκει ή καθ' οιονδήποτε τρόπο απασχολείται σε ιδιωτικό φροντιστήριο.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Panteli v. District Labour Officer Famagusta (1985) 2 C.L.R. 205,

Ware v. Fox [1967] 1 All E.R. 100.

Έφεση εναντίον αθώωσης.

5 Έφεση εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 4366/89) με την οποία ο Αν. Επαρχιακός Δικαστής κ. Ιωαννίδης
 10 αθώωσε τον κατηγορούμενο από την κατηγορία ότι ενώ ήτο δημόσιος εκπαιδευτικός απασχολείτο σε ιδιωτικό φροντιστήριο κατά παράβαση των άρθρων 18(5) και 26 του Περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου του 1971 (Νόμος 5/71) (όπως τροποποιήθηκε από τους Νόμους 56/83 και 166/87)

15 *Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Α. Κουρσουμπά (κα), Ανώτερη Δικηγόρο της Δημοκρατίας, για τον εφεσεύοντα.*

Ν. Κλεάνθους, για τον εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

20 Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Α. Κούρης.

25 Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ ΚΟΥΡΡΗΣ: Ο Νεοπτόλεμος Μαυρονικόλα, ο εφεσίβλητος, αθώθηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας από την κατηγορία ότι ενώ ήταν δημόσιος εκπαιδευτικός, απασχολείτο σε ιδιωτικό φροντιστήριο κατά παράβαση των άρθρων 18(5) και 26 των Περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου του 1971 (Αρ. 5/71), όπως τροποποιήθηκε από τους Νόμους 56/83 και 166/87. Εναντίον της απαλλαγής και αθώωσής του, υποβλήθηκε
 30 έφεση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, στα πλαίσια του δικαιώματος για έφεση που του παρέχει το άρθρο 137(1) του Περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155.

Η απόφαση του Δικαστηρίου προσβάλλεται για τους δύο πιο κάτω λόγους:

(1) Εσφαλμένα, ένεκα πλημμελούς εφαρμογής του Νόμου στα πραγματικά γεγονότα, το Δικαστήριο απάλλαξε τον εφεσίβλητο της κατηγορίας της απασχόλησης σε ιδιωτικό φροντιστήριο. 5

(2) Εσφαλμένα, ένεκα πλημμελούς εφαρμογής του Νόμου στα πραγματικά γεγονότα και με αντικανονική διαδικασία, το Δικαστήριο αποφάσισε να μην προσθέσει νέα κατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 85(4) του Κεφ. 155 για διδασκαλία σε ιδιωτικό φροντιστήριο. 10

Στην αγόρευσή του ο ευπαίδευτος Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας υποστήριξε ότι το άρθρο 18(5) του Περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου του 1971, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 56/83, δημιουργεί ένα αδίκημα και ότι η λέξη "απασχολήται" δεν είναι διαζευτική αλλά περιληπτική. Διαζευτικά, υποστήριξε ότι ο πρωτόδικος Δικαστής, εσφαλμένα αποφάσισε να μην προσθέσει νέα κατηγορία, σύμφωνα με το άρθρο 85(4) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155 για "διδασκαλία" σε ιδιωτικό φροντιστήριο. 15 20

Στο παρόν στάδιο, είναι αναγκαίο να παραθέσουμε το άρθρο 18(5) του Νόμου που προνοεί τα εξής:

"(5) Ουδείς δημόσιος εκπαιδευτικός ή δημόσιος υπάλληλος δύναται να διευθύνη ή διδάσκη ή καθ' οιονδήποτε τρόπον να απασχολήται εις ιδιωτικόν φροντιστήριον." 25

Αναφορικά με την εισήγηση του ευπαίδευτου Γενικού Εισαγγελέα ότι το άρθρο 18(5) του Νόμου δημιουργεί ένα αδίκημα, με όλο το σέβας, διαφωνούμε με την εισήγηση αυτή. Όπως είναι διατυπωμένο το άρθρο, είμαστε της γνώμης ότι δημιουργεί τρία αδικήματα, τα εξής: i) Είναι αδίκημα ένας δημόσιος εκπαιδευτικός να διευθύνει ιδιωτικό φροντιστήριο, ii) είναι άλλο αδίκημα να διδάσκει σε 30

ιδιωτικό φροντιστήριο, και iii) είναι άλλο αδίκημα εάν με κάποιον άλλο τρόπο απασχολείται σε ιδιωτικό φροντιστήριο. Η λέξη "απασχολήται" δεν είναι περιληπτική αλλά διαζευτική.

- 5 Αν το άρθρο 18(5) δημιουργεί ένα αδίκημα, τότε ένας δημόσιος υπάλληλος ή δημόσιος εκπαιδευτικός με διαφορετικές πράξεις, δηλαδή είτε με διεύθυνση, είτε με διδασκαλία, είτε με καθ' οιανδήποτε άλλη απασχόληση σε ιδιωτικό φροντιστήριο, θα ήταν ένοχος ενός αδικήματος.
- 10 Αλλά, αυτό θα οδηγούσε σε κατηγορία που θα ήταν παράτυπη γιατί θα περιλάμβανε τρία αδικήματα στην ίδια κατηγορία (bad for duplicity). Αυτό διαφέρει από την περίπτωση στην οποία υπάρχει ισχυρισμός ότι μια πράξη εκτελείται με ένα από δύο διαφορετικούς τρόπους. Σχετικές είναι οι αποφάσεις *Marcos Panteli v. District Labour Officer Famagusta* (1985) 2 CLR 205 και η απόφαση *Ware v. Fox* [1967] 1 All E.R. 100, στις σελίδες 102 και 103.
- 15

- Θα εξετάσουμε τώρα την εισήγηση του ευπαίδευτου Γενικού Εισαγγελέα ότι το Δικαστήριο εσφαλμένα αποφάσισε να μην προσθέσει νέα κατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 20 85(4) του Κεφ. 155. Το άρθρο 85(4) προνοεί τα εξής:

- "Εάν επί τω πέρατι της δίκης το Δικαστήριο είναι της γνώμης ότι έχει διά της μαρτυρίας αποδειχθή ότι ο κατηγορούμενος διέπραξε ποινικόν αδίκημα ή ποινικά αδικήματα μη περιλαμβανόμενα εν τω κατηγορητηρίω ή 25 τω κατηγορητηρίω τω καταχωρισθέντι εις Κακουργιοδικείον και δι' άτινα δεν δύναται να καταδικασθή άνευ τροποποιήσεως του Κατηγορητηρίου ή του Κατηγορητηρίου του καταχωρισθέντος εις Κακουργιοδικείον και δι' άτινα καταδικαζόμενος δεν θα υπέκειτο εις ποινήν 30 μεγαλύτεραν εκείνης εις ην θα υπέκειτο εάν κατεδικάζετο βάσει του κατηγορητηρίου ή του κατηγορητηρίου του καταχωρισθέντος εις Κακουργιοδικείον και ότι ο κατηγορούμενος δεν θα επηρεάζετο διά τούτου δυσμενώς εις την υπεράσπισίν του, το Δικαστήριο δύναται να διατάξη την προσθήκην εις το κατηγορητήριο ή το 35 κατηγορητήριο το καταχωρισθέν εις Κακουργιοδικείον κατηγορίας ή κατηγοριών εναντίον του κατηγο-

ρουμένον διά τοιούτο ποινικόν αδίκημα ή ποινικά αδικήματα, και το Δικαστήριο αποφασίζει επί τούτων ως εάν η τοιαύτη κατηγορία ή κατηγορίαί απετέλουν μέρος του αρχικού κατηγορητηρίου ή του κατηγορητηρίου του καταχωρισθέντος εις Κακουργιοδικεϊόν".

5

Ο ευπαιδευτος Γενικός Εισαγγελέας υποστήριξε ότι το Δικαστήριο μπορούσε να προσθέσει νέα κατηγορία, σύμφωνα με το άρθρο 85(4) του Κεφ. 155, για το λόγο ότι όλα τα γεγονότα που στοιχειοθετούν το αδίκημα ότι ο εφεσίβλητος δίδασκε σε ιδιωτικό φροντιστήριο είχαν αποδειχθεί ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου και ότι δε θα προκαλείτο ζημιά (prejudice) στον εφεσίβλητο αν το Δικαστήριο είχε προσθέσει τη νέα κατηγορία. Ο Γενικός Εισαγγελέας, μας υπέδειξε ότι οι μάρτυρες που παρουσίασε η κατηγορούσα αρχή ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, είχαν αντεξετασθεί επί μακρόν από το δικηγόρο του εφεσίβλητου, ότι ο εφεσίβλητος δε δίδασκε, και ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο αποδέχθηκε τη μαρτυρία των μαρτύρων της κατηγορούσας αρχής.

10

15

Ο ευπαιδευτος δικηγόρος του εφεσίβλητου, υποστήριξε ότι ο εφεσίβλητος θα ζημιωνόταν αν το πρωτόδικο Δικαστήριο επέλεγε να προσθέσει νέα κατηγορία ότι ο εφεσίβλητος "δίδασκε" σε ιδιωτικό φροντιστήριο. Υποστήριξε ότι αν αντιμετώπιζε κατηγορία ότι δίδασκε σε ιδιωτικό φροντιστήριο, θα επέλεγε να δώσει ένορκη μαρτυρία ενώπιον του Πρωτόδικου Δικαστηρίου και θα καλούσε και μάρτυρες προς υποστήριξη της υπεράσπισής του, πράγμα που δεν έκανε για το λόγο ότι δεν αντιμετώπιζε τέτοια κατηγορία.

20

25

Ο πρωτόδικος Δικαστής αναφέρει στην απόφασή του αναφορικά με το κατά πόσο θα μπορούσε να προσθέσει νέα κατηγορία με βάση το άρθρο 85(4) του Κεφ. 155, τα εξής:

30

"Έχω εξετάσει κατά πόσο βάσει του άρθρου 85(4) του Κεφ. 155 θα μπορούσα να προσθέσω νέα κατηγορία ήτοι την κατηγορία της διδασκαλίας σε ιδιωτικό φροντιστήριο.

35

Οι πρόνοιες του άρθρου 85(4) του Κεφ. 155 προβλέπουν ότι:

5 "If at the conclusion of the trial the Court is of opinion that it has been established by evidence that the accused has committed an offence or offences not contained in the charge or information and of which he cannot be convicted without amending the charge or information, and upon his conviction for which he would not be liable to a greater punishment than he would be liable to if he were convicted on the charge or information, and that the accused would not be prejudiced thereby in his defence, the Court may direct a count or counts to be added to the charge or information charging the accused with such offence or offences, and the Court shall give their judgment thereon as if such count or counts had formed a part of the original charge or information".

20 Είναι φανερό ότι υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις για να προστεθεί από το Δικαστήριο νέα κατηγορία μία των οποίων είναι ότι ο κατηγορούμενος δεν θα ζημιωθεί στην υπεράσπισή του.

25 Στην παρούσα υπόθεση είχε από την αρχή εγερθεί το κατά πόσον εχρειάζετο τροποποίηση του κατηγορητηρίου και η Κατηγορούσα Αρχή επροχώρησε με την κατηγορία που κατηγορείται χωρίς τροποποίηση. Περαιτέρω η υπεράσπιση έχοντας υπόψη την κατηγορία που κατηγορείται έκαμε και την υπεράσπισή της και ουδείς μάρτυς κλήθηκε από την υπεράσπιση βασιζόμενη στην κατηγορία που κατηγορείται, ενώ εάν κατηγορείτο για 30 διδασκαλία ο κατηγορούμενος πιθανόν να υπήρχε άλλη γραμμή υπερασπίσεως και να εκαλούντο και μάρτυρες εκ μέρους της εφόσον μάλιστα υπάρχει μαρτυρία εκ μέρους του μάρτυρα κατηγορίας αστυφύλακα Καλοχωρίτη ότι οι άλλοι μαθητές επέμεναν ότι μάθημα τους κάμνει η κόρη του κατηγορούμενου. Υπό τας περιστάσεις 35 βρίσκω ότι εάν προσθέσω νέα κατηγορία ήτοι την κατηγορία της διδασκαλίας, ο κατηγορούμενος θα ζημιωνόταν εις την υπεράσπισή του και για τον λόγο τούτο δεν θα προσθέσω αυτή την κατηγορία."

Ο πρωτόδικος Δικαστής, προτού αποφασίσει επί του σημείου, είχε ακούσει τόσο τον εκπρόσωπο της Κατηγορούσας Αρχής, όσο και το δικηγόρο του εφεσίβλητου επί του θέματος, κατά τη διάρκεια των τελικών αγορεύσεων ενώπιόν του.

5

Είναι φανερό, ότι η Κατηγορούσα Αρχή, με την έναρξη της διαδικασίας ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, ζήτησε άδεια για τροποποίηση του κατηγορητηρίου, για να προσθέσει ότι ο εφεσίβλητος δίδασκε σε ιδιωτικό φροντιστήριο, αλλά μετά από δεύτερη σκέψη απέσυρε την αίτηση για τροποποίηση του κατηγορητηρίου. Πριν το Δικαστήριο κάμει χρήση των εξουσιών που του παρέχει το άρθρο 85(4) του Κεφ. 155, θα πρέπει να ικανοποιηθεί ότι ο κατηγορούμενος δε θα επηρεασθεί δυσμενώς στην υπεράσπισή του, αν το ίδιο επέλεγε να κάμει χρήση των εξουσιών του δυνάμει του άρθρου 85(4). Αν αποκλείεται ή όχι η πρόκληση δυσμενούς επηρεασμού στην κάθε περίπτωση, είναι θέμα πραγματικό που αποφασίζεται με βάση τα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υπόθεσης.

10

15

Ο ευπαίδευτος Γενικός Εισαγγελέας που στην παρούσα έφεση είχε το βάρος της απόδειξης ότι το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου για το ενδεχόμενο δυσμενούς επηρεασμού της υπεράσπισης του εφεσίβλητου είναι αυθαίρετο και δε δικαιολογείται από το σύνολο των περιστατικών της υπόθεσης, δεν κατώρθωσε να μας πείσει ότι, εν όψει της απόσυρσης από την Κατηγορούσα Αρχή της αίτησης για τροποποίηση της κατηγορίας, πράγμα που σημαίνει κατά κάποιον τρόπο ότι η τελική της θέση ήταν ότι η ενοχή του εφεσίβλητου θα αποφασιζόταν με βάση το υπάρχον κατηγορητήριο, μπορεί με ασφάλεια να ειπωθεί ότι τα περιστατικά της υπόθεσης απέκλειαν δυσμενή επηρεασμό του εφεσίβλητου στην υπεράσπισή του αν το πρωτόδικο Δικαστήριο επέλεγε να κάμει χρήση των εξουσιών του κάτω από το άρθρο 85(4).

20

25

30

Για τους πιο πάνω λόγους, η έφεση απορρίπτεται.

35

Η έφεση απορρίπτεται.